

Pastýřský list českobudějovického biskupa k Svátku Svaté rodiny 2019

Milí diecézané, bratři a sestry v Kristu Ježíši, našem Pánu!

Před několika dny jsme spolu s celou Církví oslavili Narození Páně, ale protože tato vánoční radost ještě trvá, chtěl bych se tímto pastýřským listem připojit a vyjádřit své přání, aby ona vánoční radost, kterou všichni zakoušíme, prostoupila nejen tyto poslední dny roku, ale i ty další dny roku 2020. Přeji vám i sobě, abychom nikdy nezapomínali na sílu milosti, kterou můžeme od Krista čerpat. Kéž právě on – „Slovo, které se stalo tělem“ – je i světlem, které bude stále zářit v našich srdcích, domovech i našich rodinách.

Právě dnešní neděli si připomínáme Svatou Rodinu – Ježíše, Marie a Josefa. Nelze proto přejít bez povšimnutí téma rodiny jako takové, ale i manželství, rodičovství i veškeré další vztahy, které z toho plynou a vzájemně se prolínají. Jistě nejsem sám, kdo si uvědomuje, jak moc je zapotřebí všechny tyto vztahy posilovat, zvláště modlitbou.

Poměrně často ve vztahu k rodině, slyšíme slovo krize. Bohužel, mnohdy jsme svědky toho, jak dochází k rozměňování pojmu rodiny a zpochybňování dosud uznávaných principů, jak lehkomyšlně se rodiny rozpadají, jak snadno může do rodin prostoupit násilí. I přes všechny takovéto stinné stránky by naší pozornosti neměla uniknout třeba i taková skutečnost, kterou papež František často zdůrazňuje, totiž souvislost mezi rodinou a Církví. V apoštolské exhortaci „Amoris laetitia“ píše: „V rodině, kterou by bylo možno nazvat domácí církví, dozrává první zkušenost církve jako společenství mezi lidmi, v němž se díky milosti odráží tajemství Nejsvětější Trojice“ (AL 86). Z těchto slov můžeme vytušit důvod, proč při různých příležitostech papežové, včetně toho současného, pozvedali svůj hlas, aby rodinu chránili.

Snažíme-li se nazírat věci Boží souhrnně, tedy ve víře, modlitbě a zkušenosti, pak je také možné vystavět pevné základy pro dobrý život, jak s Bohem a s lidmi obecně, tak i zcela specificky pro život rodinný. Slovo „rodina“ se používá v různých souvislostech a v různé šířce svého významu. Mluvíme-li o rodině, myslíme tím především otce, matku a dítě. Když ale mluvíme o rodině, můžeme také myslet i na naše vzdálenější příbuzné, kteří s námi náš každodenní život nesdílí. Říkáme-li, že jsme jako jedna rodina, myslíme tím i naše blízké a důvěrné přátele. Mluvíme-li o rodině, můžeme tím myslet i na církevní společenství, třeba právě to farní. Tak jako všechno v tomto našem světě, je možné i tento pojem zneužít, ba dokonce i zbavit jeho vlastního obsahu. Co tedy je rodina ve svém základním a původním smyslu?

Základním modelem rodiny, který je vzorem a východiskem pro ostatní, je společenství manželů a dětí. Katechismus katolické církve říká, že rodinu tvoří „muž a žena spojení v manželství, spolu se svými dětmi.“ A dodává: „Rodina se bude považovat za normální vztah, podle něhož se mají hodnotit různé způsoby příbuzenství“ (KKC 2202). Vidíme tedy, že jádrem rodiny jsou muž a žena spojení manželskou smlouvou a jejich děti, které zplodili. Tato rodová spřízněnost je ve společenství rodičů a jejich dětí zcela zásadní. Lze ji ale chápat nejen takto bezprostředně, ale i šířeji, kdy do rodiny započítáme i další rodově spřízněné osoby, jako jsou naši předkové či další příbuzní. Mohou však do ní patřit i lidé, kteří s námi sice rodově spřízněni nejsou, ale byli veřejným závazkem přijati do vztahů, které jsou z hlediska svých důsledků prakticky rovnocenné těm rodovým. Takovým případem jsou např. adoptované děti, které sice nejsou přímými potomky svých adoptivních rodičů, ale byli za ně přijati.

Nutno také podotknout, že v zájmu společenské korektnosti se dnes tolerují i některé formy soužití, a přestože v nich nechybí určitá láska, odpovědnost za druhého a vzájemná pomoc, neznamená to, že jde o rodinu v pravém slova smyslu. Jak je patrné, rodina je pojem mnohovrstevnatý, který se v životě uskutečňuje v různých podobách, ale nikdy nemůže být pojmem nejasným nebo zamlženým. Rodinu je třeba chránit a vážit si jí, neboť její mimořádnou hodnotu do ní vložil sám Stvořitel – Dárce života, na jehož tvůrčím díle se ona podílí.

V současnosti je pro nás křesťany prvotním úkolem modlitba za sebe navzájem, neboť všichni lidé patří v různém kontextu do nějaké rodiny. Zvláště je třeba se modlit za vytrvalost rodin, které jsou funkční a jsou důležitým vzorem a povzbuzením pro ostatní. Je nezbytné se modlit za rodiny, které ztroskotaly, a které potřebují zvláštní Boží pomoc, neboť „lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní“ (Lk 5,31). V neposlední řadě je třeba se modlit za politiky a další veřejné činitele, kteří mají zásadní vliv na to, jakým způsobem se ve společnosti o rodině mluví, a jaké jsou zákony a pravidla, kterými se řídí. Papež František k tomu říká: „nikdo se nemůže domnívat, že oslabování rodiny jakožto přirozeného společenství založeného na manželství je něčím, co společnosti prospívá“ (AL 52). Je tedy na nás, abychom tento obraz neustále vynášeli na světlo a chránili ho před tím, co by ho mohlo zamlžit nebo dokonce zničit.

Dnešní svátek Svaté Rodiny je vhodnou příležitostí k obnově manželských závazků a prosbě o vytrvalost a sílu do dalších společně prožívaných dnů. Ať již vykonáte, milí manželé a rodiče, tuto obnovu společně při mši svaté nebo třeba i jen soukromě, chci vás ujistit, že na vás všechny pamatuji v modlitbě, tak jako i na vaše rodiny. Ze srdce a upřímně vám všem žehnám!

+ Vlastimil, biskup českobudějovický